

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne pete vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se svoje cenirajo. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravništvo, na katero naj se blagovoljno pošiljajo naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Peterburg 28. novembra. Iz Bogota se 27. nov. javlja oficijalno: Včeraj so napali močni turški oddelki Trstenik in Mečko, ali bili so po šesturnem vročem boju z velikimi izgubami nazaj vrženi. Rusi so izgubili 300 mož, mej temi mnogo oficirjev. — 25. novembra so Turki prijeli Kovačico, ali bili so z velikimi izgubami odbiti, čez Polomarco, Gavgovo zad za Karalom podeni. Rusi so izgubili 2 mrtva in devet ranjenih. 25. nov. je prišlo 6000 Turkov od Brdice, ki so požgali vasi Ignatovico in Miškovce.

Bukarešt 27. novembra. Rumunska zbornica se je denes sešla. V prestolnem govoru se naglašja upanje, da bodo garancijske velevlasti potrdile neodvisnost Rumunije, ker se je njena življenska moč tako sijajno pokazala.

Carigrad 27. novembra. Reouf-paša je imenovan za poveljnika rezervne armade, ki se ima osnovati. Poveljnik balkanske armade postane Ahmet-Ejub-paša. Namesto vojaškega velicega svetovalstva osnoval se bode posvetovalni vojaški svet (conseil) pod predsedništvom vojnega ministra.

Dunaj 27. novembra. „Pol. Corr.“ poroča, da bode Srbija v sredi decembra začela vojsko. Glavni stan Milanov pojde 7. decembra v Paračin. Na Andrejev dan bode proglašena neodvisnost Srbije.

Pariz 27. novembra. „Moniteur“ trdi, da bode Mac-Mahon, ako zbornica

budgeta ne dovoli, senatu dal odločiti se, ali za zopetno razpuščenje zbornice, ali pa za to, da on odstopi od poglavarstva države.

Berlin 26. nov. Telegram v „National-Zeitung“ javlja, da so Turki 24. t. m. Orhanje zapustili.

London 26. nov. Večerni „Standard“ poroča, da je Muktar zapustil Erzerum, da bi vsaj armado rešil.

London 26. novembra. Dopisnik „Timesov“ iz Pere je zvedel iz Sofije, da Mehemet Ali nema ni kanonov ni vojakov dovolj, da bi Osmana mogel iz Plevne od ruskega opasa osvoboditi.

Bar 26. nov. Črnogorci so predvčeranjem vzeli fort pri luki z osmimi velikimi kanoni in včeraj fort Nehaj s 5 kanoni. Povsod so dobili veliko živeža in municije. Dozdaj so Črnogorci v barskem okraji 22 velicah kanonov priplenili.

Cetinje 26. studenoga. Vojska crnogorska pod vodstvom kneza Nikole pobjedonosno napredujuči osvojila je sve zemljište izmedju crnogorske granice i Bojane, izmedju mora i skadarskoga jezera, uzevši deset utvrđenja, medju ovimi grad Nehaj sa 22 velika topa, množstvo municije i hrane. Sva sela predala su se. Sveštenici sa glavari pokloniše se knezu kao izbavitelju. Katolici i muhamedanci dobrovoljno stadoše pod crnogorski barjak, natječući se uslugami knezu i vojsci. Turska vojska, došav od Skadra u pomoć, razbijena pobježe natrag i razruši za sobom most na Bojani. Varoš Bar osvojena, tvrdjava obkoljena, bombardira se, te je jako oštećena.

Vojska.

Sulejmanova vojska je torej, kakor telegram poroča, na dveh krajih poskusila pritiskati na to stran proti Plevni, da bi, carjevičevo vojsko na posameznih črtah odrinivši, tako tudi ruski pas okolo Plevne zrahljala in Osmanu izbruh iz Plevne omogočila. Ali brez vsega uspeha. Rusi so Turke tudi tu sijajno nazaj vrgli.

Ravno tako je zdaj tudi turkoljubnim listom jasno, da od jugozapada, od Orhanja, ne more Osmanu nobena pomoč priti, odkar so Rusi celo Edropolje v roke dobili. Tako se torej vidi, da je osoda plevenske vojske uže odločena: udati se bode morala, in to se sme kmalu pričakovati.

Iz Črnogore se piše, da je citadela v Baru uže tako razstreljena, da bi jo lahko bilo s šturmom vzeti. Ali knez ne dovoli šturma, ker varuje svoje ljudi. Dolgo se itak ne bode držala več, ker je vsa razstreljena. Okolo Bara so Črnogorci deset težkih kanonov priplenili. — Marko Miljanov je uže ozdravel in je zopet v boji. Sicer glej spredaj poročilo v telegramu.

Ruske izgube in ruski dobitki so do srede novembra meseca ti-le: Ijudij je vojska uničila 67.303, mej temi je bilo 14 generalov, 1 cesarski princ, 4 principi hiše Rurikove, 1 perzijski princ, 6 ruskih knezov, 12 gruzinskih knezov, 16 grofov, 21 baronov. Turških ujetnikov paje vseh vkupe 47.000, od teh je 16 pašev; pribojevali so Rusi 701 top, 200 zastav, 2 monitorja in 4 parnike. Strelivo in živež, ki so ga vzeli Turkom, se

Listek.

Šejk-ul-Islamova molitev.

Šejk-ul-Islamova vojna molitev, ki se sedaj po zapovedi turškega duševnega glavarja moli in ste jo v listu št. 266 priobčili, mi je povod v nekoje male vrstičice.

V enacej molitvi bi morala vendar le boljša stran naroda se kazati; morali bi vsaj po bitnosti molitve, ki ima bolj vzvišena, idejalna biti, kazati oni takozvani kulturo-nosci portoljubnih naših evropskih pisateljev in žurnalistov, da še nij povsem prešla turškemu rodu vsaj malenkostna senca vzornega, potrebnega pričetka prepotrebnej omiki — a ravno nasprotno! Molitev ona, ki bi po naših pojmihi vedno morala biti vsaj nekoliko navdiheno poetičnim, rahlim, idejalnim čutilom, nam kaže pravi barbarizem in neotesanost. Narod, ki poseda enake molitve, je gotovo silo reven in pomilovanja vreden! Strast neomejena, zagrizenost in krvoločnost, gnjusoba in neomika se družijo v tem originalu!

Dovoljni so nam stavki: „zatri vse sledi brezbožnim Bulgarom, ki tavajo po tminah, kakor prašiči po močvirjih..... vrzi jih v globine peklenske..... njih kri naj v potocih teče, glave naj se vale... sirote naj jim bodo otroci, vdove in soproge..... ukončavaj jih z mesarenjem, s smrtjo na vešalih.... itd.

V molitvi ima biti poezija, idejalnost! Kje je tukaj? Odgovori, prijatelj turških teženj! — Omolkneš!

Poezija, ki prihaja iz človeške notranjosti, se je s človekom rodila; prva beseda je bila navdušena, vzorna zahvalnica, izraz pokornosti, prošnje, priporočbe. Poezija kacega ljudstva je pa ob enem zvesto zrcalo njegovega duha. V njej vidimo posamezno ljudstvo, dotični narod. V njej se nam kaže vsigdar narod, in to vse v nekako vzvišanej obliki.

Če si od onega stališča ogledamo imenovano molitev, moramo strmeti radi predstavljajočega se nam barbarstva! A ne samo v tej priliki se izražava neotesanost in surovost turške poezije; temveč v skoraj vseh

proizvodih tega naroda. Priča nam to mnogo učenih mož, ki so si ogledali slovstvo turško, in so bili jedini v sklepu, da je glavni značaj teh poezij barbarizem. Evo tu izgled iz turščine: „Derviš Seit Refeet; satira: „Osli smo, obloženi s pohlepom; psi, suhe kosti glodajoči. Kako se še le sponašamo v dežji zavida; mi smo cvetlice na polji vseh strastij. Da pride Platon, modrosti oznanovat nam, mu usta zamašimo, kakor sodu. Mi smo oroslani, napadajoči reveže kakor psi; mi smo muhe, mrgoleče krog blata; mi smo.....“, studi se nam dalje, pero se nam ustavlja!

Da je temu tako, nam je tudi istinitost v dokaz, da boljši pesniki in pisatelji turški ne pišejo v turškem, marveč le v arabskem ali perzijskem jeziku.

Kako vsa drugača je poezija perzijska! Značaj njen je žarovita domišljija. Tu mali odlomek po nemški prestavi iz perščine: „Naj mi bode mogočni duh milostiv, da bodeš ono rožico, ki ti jo pletem, zadobila v elbovino tvojih nježnih rok. Če bodeš prijazno ogledala si to cvetličico, odpreti se hoče vsled

ceni okolo 14 milijonov rubljev. Ako se ima določiti vspeh posameznih bojev, stal je Turke samo ujetnikov: Ardahan 7000, Begli Achmed 300, Seidekan 500, Jagnje 800, Bajazid 300, Aladža-Dagh 7000, Kars 17.000, Deve-Bojun 3500, Azizie 500, Nikopolj 7800, balkanski boji 500 in Teliš 3500 mož.

Hrvatsko pobitje.

Poročali smo, da se Magjari nijso nič ozirali na hrvatske želje glede krajiške železnice, da so sprejeli v tem načrt svojega ministra Pechyja in Hrvate materialno silno oškodovali. V čem pa se najbolj razlikuje Mollinaryjev načrt o železnici krajiške od načrta Pechyjevega? Ako bi se izdelala proga po načrtu hrvatskem, imela bi voditi železnica po vsej Granici od vzhoda do zahoda ter bi promet srbski in bosenski obrnil se proti morju, po Pechyjevem načrtu pak bode železnica šla počez čez Granico ter bi se vsa kupčija obračala proti Budapešti. Ako se prične tako graditi železnica, kakor jo hote imeti Magjari, bi imele vse ob njej ležeče vasi in pokrajine za svoje izdelke odprto pot v Ogersko ter bi se v gospodarstvenih ozirih tej deželi popolnem pridružile. Na ta način bi zatorej jele biti Granica in Bosna do cela od Ogerske odvisni, Hrvatskeji pak bi bile samo odtrgana uda, ki jej ne bi nič koristila. A to je baš nasprotno s tem, kar bi v resnici imela biti Granica sosednej Hrvatskeji. Odtod bi se morali v kraljevino hrvatsko privažati pridelki, kateri naj bi polnili vse nje trge ter oživili v njej prekupčijo. Granica je v resnici provincijalizirana, toda ne tako, kakor bi imela biti, ona je promenjena v ogersko provincijo ter je kraljevini Ogerskeji pridružena. Ogerska vlada je torej lahko mogla po svojem ministerskem predsedniku izreči, da zelo želi, da se Granica pridruži Hrvatskeji, kajti, ako se jednoč izgotovi ogerska krajiška železnica, potem tako pride ob veljavo — pravi „Agrarmer Presse“ — navidezna zveza Hrvatske z Granico. Vse drugače bi pa bilo, ako bi se bila izvedla po Mollinaryju načrtana železnična proga. Po njej bi bili gozdi graniški zadobili svojo ceno, prišlo bi bilo mnogo denarja v deželo, gospodarstvo in trgovina bi se bila razvila in mogla bi se bila pričeti raznovrstna večja obrtska podjetja. Tako bi se bila proti Ogerskeji mogla držati v celoto združena sestavina rodovitih dežel, v katerih bi bil bival imovit in samosvesten narod in to vse bi bil

pogleda tvojih oči. Bolj te ljubim, nego srebrobela luna rahle valovčke mirnega potoka . . . „ali pa: „O, Bagdad, sedež vseh krepstij, kako krasen pogled mi ponujaš! Zamakneno leta pogled mojega očesa po tvojih livadah, on plava po morji njihovih barv. Tam žari roža v biserastej rosi, na pol jo krije zeleno listje, na nježnih rečljih se zibljejo sladkodišeči narcisi . . .“ —

Po načinu poezije se da mnogo soditi; ona nam je merilo, s kojim merimo zmoglosti, lastnosti narodov . . . in uže po originalnej molitvi Šejk-ul-Islamovej, ki bi imela biti cvet navdihnene domišljije, zamoremo povsem dvomiti na mogočnosti izobraženja tega ljutega naroda. Naj bi se izpolnile besede turobne turške ljubljenske „N. fr. Presse“, ki pravi: „es ist jede Wahrscheinlichkeit eines weiteren, grösseren türkischen Sieges zu bezweifeln!“

K.

faktor, s katerim bi bili imeli v Budapešti bivstveno računati in politični nasledki bi bili kmalu prikazali se na beli dan. Vse drugače je pak sedaj. Ko je Granica od Hrvatske gospodarstveno odločena ter je nje težišče preloženo v Ogersko, ne more se misliti na povzdigo gospodarstva v Hrvatskeji, in Graničarji bodo, kadar jih politično pridružijo Hrvatskeji, zmirom gledali le za svojimi interesi in tako tudi politično viseli vedno na ogersko stran. To je velik pomen pobitja, ki je zadel Hrvate. Bog daj, da bi ga še popravili, ali da bi se v praksi manji izkazal, nego se vidi iz teorije zdaj.

Novo rusko vnanje posojilo.

Vsi ruski listi se pečajo sedaj več ali manj z nepovoljnim rezultatom najnovejšega ruskega vnanjega posojila. Rusija je hotela dobiti s posredovanjem amsterdamske bankirske hiše Lippman, Rosenthal in dr. na evropskih denarnih trgih 5 % posojilo 15. milij. funtov šterlingov. Prošli teden se je podpisalo vsega skupaj nekoliko čez 5 milij. rubljev. Zanimivo je tedaj zvedeti, kaj mislijo ruski listi o tem nevspehu.

„St. Peterburgskije Vedomosti“ piše: „Vnanje 5 % posojilo je bilo zaključeno z ugodnimi pogoji za zagranične bankirje. Dajalo bi več nego 7 % letnega dohodka in pogaševalo bi se dvakrat hitreje nego poprejšnja posojila, ali vendar nij imelo, ne glede na to, zaželenega vspeha. Bi se li povišali odstotki pri glavnici čez 7 %? Če se nij posrečila bankirjem realizacija tega posojila, pri katerem bi bili samo 74 % odšteli, je-li tedaj ta kurs pripraviti na 70 % ali še nižje? Ali naša vlada je še pri 3 % posojilu 1859 leta dobila z izključenjem vseh bankirskih stroškov 64⁹⁴/₁₀₀ % in tačas so nasprotovale temu posojilu na vnanjih borzah močne bankirske firme: bratje Bering, Hoppe in dr., Rothschildi, Stiegliz in dr. Po sklopljeni miru bo naše finančno vodstvo v stanu realizirati 5 % posojilo na zagraničnih borzah, ne po kursu 74 % ampak po 80 %, če še ne višje in zategadelj smemo biti zadovoljni z vspehi podpiske 15. novembra in odložiti realizacijo ostalih 10 milij. funtov šterlingov do končanja vojske.“

Ta posojilni nevspeh je na Ruskem prav prišel samo tistim, ki so bili proti začetju vojske in ki sedaj žele, da bi se kakor kmalu mogoče končala. Oni pravijo, da se s tem posojilom potrjuje njihovo mnenje o nezadostnih ruskih sredstvih za vojsko. Brezmiselnost tacega presojevanja je po „Golosovih“ besedah prav očevidna. „Golos“ namreč piše: „Recimo, da so čisto odkritosrčna taka in enaka mnenja t. j. prepričanja o finančnej težkoči vojske za Rusijo, tako še nema tako prepričanje ničesar vzajemnega z nemogočnostjo izcrpanja iz finančnih ruskih močij, pri pravilnem uravnanju izvanrednih pripomočkov v slučajih skrajne potrebe. Taka skrajna potreba je pa, vesti vojsko do njenega pravega konca in ne do zaključenja, katerega koli gnjilega miru. Kmalu dosegljiv in gnjil mir bi bil za Rusijo popolno poguben tudi v finančnem oziru, ker tak mir bi prisilil napeti vse narodne moči za obnovenje vojske, požrtvovati vse za vojno organizacijo države. Nijedno notranje delo, a tem manj najpotrebnejša finančna reforma, bi ne bila mogoča pri taceem pogoji, pri taceem miru . . .“

Nikakoršna vnanja politična vmešavanja ne morejo po „Golosovem“ mnenju pojasniti

nevspeha ruskega posojila. To morajo biti druge zadeve, ki so prouzročile rusko „neudačo“ na zapadno-evropskem denarnem trgu. „Je-li sodelovala, — piše dalje „Golos“ — pri tem energična politika lorda Beaconsfielda, s katero se je on zmirom bahal in katera je bolj energična na denarnem vojnem pozorišču (pri podpiranju turških financ) nego na vojnem pozorišču — ne moremo določiti, ker ne poznamo glavnih dat, ki so neobhodno potrebne pri razjasnenju tega čudnega dogodka, to je, ker ne poznamo vseh pogojev naše vlade z bankirji, ki so prevzeli preskrbljenje tega posojila. Amsterdamsko bankirsko društvo vsaj ne predstavlja z oficijelno v njem objavljenimi imeni tako krepkega poročstva, kateremu bi se smel zaupati vspeh tacega podvzetja. A kakoršna koli so ta imena, mi smo vprav računali, da izroči vlada to reč rokam, katere bi si ne mislile igrati, če prav samo borzno, z ruskim državnim kreditom . . . Sedaj govorimo o nerazumnosti in celo o nečistosti vestnosti teh rok — pravijo, da je bila podpiska odkrita v najnepovoljnijšem trenutku (v Parizu), da je bila objavljena v zelo visokem kursu, 76 ¹/₂ % na sto, to je za 2 ¹/₄ % višje, nego je bil za bankirje dolžnostni minimum, namreč 74 ¹/₄ %, da pričakujejo vnanji bankirji bolj ugodnega nižjega kurza, po katerem se bodo kmalu prodajale te obligacije vsled poprej oficijalno objavljenega kurznega minimuma 74 ¹/₄ %, privoljenega bankirjem-posrednikom, da so se bankirji-posredniki brigali samo za hitro realizovanje naročnega denarja (vorschuss), katerega so dali naši vladi v maji, da jih daljša podpiska nij zanimala, da so oni, izdajaje posojilo čez dovoljeni minimum in pokrivaje s podpisno svoto svoj naročni denar, obračali v svojo korist to povišanje kurza itd.“

Namen tega posojila je bil, kakor pravi „Novoje Vremja“: Vstanovljenje svobodne metalčne zaloge zunaj meje in s tem okrepjenje ruskega menjevalnega kurza.

S—n.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 28. novembra.

Državni zbor je 27. novembra sprejel s 144 proti 119 glasom Herbstov predlog, da se podgovernorja nacionalne banke imata imenovati. Tudi ministri so za predlog glasovali.

V **Pragi** so bile 26. t. m. dopolnilne volitve v mestni zbor. Voljeni so sami narodni Čehi, Nemci si niti voliti nijso upali. Kedaj bomo mi Slovenci v Ljubljani tako daleč prišli?

Vnanje države.

Ruske „Peterb. Vedomosti“ pravijo: S padcem Karsa in z umakneno vojsko Muktarjevo smo dobili 2000 kvadratnih milj rodovitne zemlje, polne pašnikov in gozdov. Tudi iz tega se vidi, da hote Rusi Armenijo za vojno odškodovanje obdržati.

Nemški cesar je rumunskemu knezu Karlu čestital, da se rumunska vojska, katero je knez sam ustvaril, tako dobro drži in je upanje izrekel, da bode prihodnost Rumunije na trdnih podlagah stala.

O vojnih pripravah **Angleške** pišejo, da se v angleškem arzenalu v Woolwichu febrozno dela noč in dan. Po padci Erzeruma bode Derby v posebnej noti angleške želje povedal, vojne priprave pa jej imajo večji naglas dajati.

V največjem nemiru živi zdaj **Fran-coska**. Mac-Mahon jo brezvestno tira v morda krvav ljut domači boj. Razburjenje je veliko. Uže se o zaporih poroča. Mogoče tudi, da reakcionarji nalašč izpizivajo take ekscese,

da bi potlej mogli z bajoneti in izjemnim stanjem republiko zadušiti. Krvniki in tirani so povsod enaki.

Dopisi.

Iz Idrije 24. nov. [Izv. dop.] Ker iz našega mesta uže dolgo časa v vašem cenjenem listu nič čitati nij bilo, dovolite mi, da vam jaz denes nekaj žalostnih novic poročam.

Bolezen difteritis še vedno hudo pri nas in v okolici razsaja in neusmiljeno mori otroke. Nemamo pa nobenega zdravnika, c. kr. okrajni zdravnik Novak je hudo bolan, doktor Raucha pa zaradi njegove neuljudnosti in zavoljo nezmožnosti slovenskega jezika nobeden poklicati neče. Torej jih večina brez zdravniške pomoči umrje. Župan si prizadeva in prosi, naj bi se nemudoma zdravnik vsaj provizorično nastavil na po dr. Jenku iz Ljubljane tu izprazneno in zdaj izpisano mesto, ali bode pa kaj dosegel, ne vem.

V sredo 21. t. m. se je zjutraj ob 1/8 uri konjski erarični hlapec Tomaž Čuk iz Črnegavrha doma, 32 let star, v cesarskem hlevu obesil. Uzrok take smrti je menda ostro postopanje oglednika Makuca proti njemu. Pravijo, da je prej ta dan hlapec pijan bil in zjutraj mu oglednik nij pustil konj napreči. To je obešenjak smatral toliko, kot da je ob službo. Žalilo ga je, in mogoče, da se mu je še od prejšnjega dne po glavi kaj kadilo, ter je nesrečni sklep storil samomoriti se.

Iz Dunaja 22. nov. [Izv. dopis.] Lepa svečanost se je obhajala pri otvorenju novega bivališča „Slovanske Besede“ na Dunaji, ki je bila v soboto 17. t. m. v notranjem mestu (Rothenthurmstrasse 12) v novej mramornastej hiši. Program, akoravno obširen, izvel se je prav lepo. Češka pevkinja pela je pesniji in bila jako laskavo sprejeta. Slavjansko pevsko društvo izvelo je tudi jako dobro svoje točke. Velika in obširna prostorišča bila so vsa polna navdušenega občinstva. Napravilo se bode letos več zabavnih večerov, plesov, itd. v „Slovanskej Besedi“, h kojoj sedaj vedno še novi udje pristopajo.

Tudi naša „Slovenija“ imela je isti večer sejo in zbor. O tej denes ne morem družega poročati, kakor da je priredila jako prijeten zabaven večer s petjem, deklamacijo, in — trobkami!

Sredo 21. novembra bilo je jako zanimivo v češkem akademickem spoleku. Godba, petje, deklamacije, govori, itd. vse se je v lepem redu vrstilo do polu noči. Navzočnim Slovencem in Slovakom se je prav lepo napivalo in od vseh stvarij poudarjala se je solidarnost mej slavjanskimi akademiki. Predsednik „Slovenije“ g. Štajer se je zahvalil v lepem govoru za navdušen sprejem od strani Čehov, na kar je nastalo od vseh strani presrečno nazdravljanje na navzočne Slovence. —

Res, prav lepa je uzajemnost mej slavjanskimi vseučiliščniki na Dunaji! Gotovo posnemanja vredna bila bi takova za slavjanske vseučiliščnike v Gradcu in v Zagrebu, kjer se, kakor čujemo, tu in tam prav neumno kavsajo ti „stebri“ in nadeje slavjanske bodočnosti!

Domače stvari.

— (Naš rojak) g. dr. Hočevár, asistent na dunajskeje politehniki, je spisal ter dunajskeje akademiji znanostij predložil znanstven spis: „über eine partielle differenzialgleichung I. ordnung.“ Akademija je spis sprejela, da

ga objavi. In takih móž se branijo v Ljubljano! G. dr. Hočevár je namreč kompetiral na jedno tukajšnjih srednjih šol, toda — nij dobil mesta.

— (Umrla na dvorišči) tukajšnje gostilnice pri Auerji nanagloma je predvčeranjem popoldne znana „Francika“, ki se je uže mnogo let bavila s prodajanjem loterijskih listov po vseh ljubljanskih gostilnicah. Bila je to ista osoba, ki je g. Auerju in njegovemu prijatelju Bergerju prodala promeso, s katero sta zadela véliki dobiček 250.000 gld.

— (Magjarski poštarji) so tako učeni, da so, kakor iz pred nami ležečega pismenskega zavitka vidimo, pismo, iz Pešte v našo Idrijo adresirano, poslali v — Indijo.

Razne vesti.

* (Nova iznajdba.) Kakor se more po telegrafu z elektriko z nekdanj nezaslišano in neverjetno brzino hitro pisati, tako je zdaj Amerikanec William Thomson znašel „telefon“, po katerem se more „daleč govoriti“, besede, stavke, pesni mnogo milj daleč slišati.

* (Svojega gospodarja) je v Kelču na Moravskem umoril dvajsetletni črevljarski pomočnik. Gospodarjeva žena pak je morilca še preoblekla potem ter mu pege svojega so-proga krvi očistila iz obleke. Imela sta namreč z morilcem prepovedane zveze. Ko so ga prijeli, nij zločinec kar nič tajil svojega hudelestva.

* (Indijanci) so iz Meksikanskega napadli državo Teksas, a Evropeci so jim tabor popolnem podrli ter so divjake zapodili nazaj v samotne gozde.

* (Podgane) v Braziliji napravljajo strašno veliko škodo, posebno v provinciji Rio Grande do Sul. Mej temi so raznovrstne domačega plemena, a mnogo je tujih, ter vseh vkupe je toliko, da jih še nikdar prej tako mnogo bilo nij. Kakor je nekov naseljenik poročal, uničile so v nemškeje naselbini Sara Laurencu 20.—25.000 hektolitrov turšice ali koruze, drugod pa so napravile še večje škode. Posebno rade so te neprijetne živalice zahajale v taka polja, kjer še nijso bili vsi hlodi in štori prejšnjih gozdov iztrebljeni, ter je še po tleh ležalo obilo lesovja. Prav zanimljivo jih je bilo gledati, kadar so se po noči ob mesečini selile od jednega kraja v drugi. Kakor duhovi so skakajoče hitele od opustošenega polja, podobne črnej odeji, drugam. Vsako koreninico so preiskale mej potom, jedna za drugo kar po redu. Ko se nijso več nahraniti mogle s turšico, padle so nad krompir. Največje in najdeblejše krompirje so takoj pojedle, a vse, karkoli se je dalo odnesti, vzele so ter skrile v svoja ponočna skrivališča po otljih drevesih in koreninah. Ni največjih buč nijso štedile in, ako so bile še tako trde, prejedle in izjedle so jih popolnem. Detelje in ovsu nijso ni peresca pustile, celo ljulika jim je teknila. Koder so bila semena še le nedavno posejana, pobrale so podgane vsa zrnca tako vestno iz zemlje, da so bile družega dne po njivi videti same luknice in polje je bilo podobno velikemu situ s finimi luknicami. Mnogo strašnejši pak je bil boj za življenje, ki ga je človek imel bojevati s to živalico, katera je celo prišla v njega stanovanja. Celu najtrdnjše hiše nijso se mogle ustavljati obiskovanju podganjemu. Ako je vsak človek ubil na dan 70—100 takih usiljencev še nij bilo nikakor mnogo, psi in mačke so se pa kar kopali v krvi teh svojih sovražnikov. Mačke so po cele mesece živele po poljih ter davile silni roj podganji brez nehanja. A podgane nijso ničesa pustile v miru, vse so glodale in izjedale, kar se je samo dalo. Jedino, kar je bilo od kovi, stekla ter kamena, katerim itak nijso bile kos, ostalo je celo. Pohištva, obleke, skriljakov, črevljev, knjig, itd. — vsega so se lotile ter uničevale so, kolikor se je dalo. Dokler so imele na polji kaj jesti, nijso napadale živih bitij. A ko jim je to bilo pošlo, pričele so kravam po

hlevih objedati in glodati parklje, debele pršiče pa so v pravem pomenu besede kar žive načeje jesti. Tudi ljudi so v spanji često napadle. Ti podganji roji pak nijso povsodi na jedenkrat se pojavili, nego so potovali od jednega kraja v drugi, kjer so vselej toliko časa ostali, dokler nijso vse pokončali in uničili. Govore, da je bilo skoro povsodi razlikovati troje podganih plemen. Največ jih je bilo tamnovišnjevih in kratkega vratu a zmršene dlake, potem pak zopet druga vrsta, ki je bila še tamnejša a glajša ter je zelo nalikovala domačim našim podganam. Se ve, da so bile te še jedenkrat tolike od navadnih. Od srede meseca julija so se vendar toliko poizgubile, da so mogli ljudje zopet posejati njive. Po hišah jih imajo pa še vedno od sile. Roparske ptice pak vrlo pobirajo obilno mrhovino, ki še leži po poljih.

Narodno-gospodarske stvari.

Naše kranjsko vino in razstave.

Gospod Ogulin, predstojnik kmetijske družnice novomeške, je v občnem zboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani dne 21. nov. t. l. predlagal, naj centralni odbor za vinsko razstavo, katero nameravajo napraviti l. 1879 na Dunaji, tembolj vse potrebno preskrbi, ker je bila na zadnjem vinski razstavi v Mariboru kranjska dežela s svojim vinom jako borno in nepristojno in sicer zaradi velike splošne revščine slabo zastopana.

Ker sem bil pri tej razstavi v „jury“ navzoč in so mi torej vse dotične razmere znane, usojam se tem Ogulinovim besedam protiviti. Uzrok slabemu razstavljenju kranjskih vin namreč pada poglavito na c. kr. kmetijsko družbo samo. Ona bi bila morala uže pol leta pred razstavo delovati na to, da bi vinorejci o pravem času na tanko poizvedeli bili o celej osnovi mariborskega kongresa in da bi bili vinorejci svoja lastno pridelana vina najmenj 14 dnij pred početkom razstave na dotično mesto ali v zato pripravljene kleti postavili. Gotovo bi bili potem vinorejci nemudoma ali vsaj o pravem času svoja vina, urejena ali na 100 butelij ali po štrtinah, odposlali.

V resnici se mora priznati, da naša dežela nij posebno bogata, in če so slabe letine, takrat se itak nobena dežela ne more posebno pohvaliti; tudi priznati se mora, da se pri nas marsikako svoto denarja napačno potratja za nepotrebne stvari in žalibog, premnogo dá za žganje, a kljub temu naj centralni odbor pri taci razstavah vseskozi svojo dolžnost stori, in naj pomisli, da kranjska vina skoro tri mesece potrebujejo, da se dobro sčistijo in vstavijo, zato pa jih je treba samo dvakrat na leto pretočiti, zato jim nij treba žveplene vloge, in se prištevajo najzdravejšem vinom, kar je tudi mariborska „jury“ pripoznala in izrekla, da nobeno vino nij pripravnejše za izdelek šampanjca nego ravno kranjsko.

Ko se je mariborska razstava pričela, in so lože v kolektivnej razstavi za tirolska, goriska, češka, dunajska in druga vina uže bile zdavnaj napolnene, ter slovesno okinčane, stale so na prostoru za kranjska vina revne prazne deske, in le nekaj skaljenega vina je tja prišlo, kar je čisto naravno bilo, kajti pri odpretji razstave po njegovej ekselenci štajerskem c. kr. namestniku došla so naša vina še le na kolodvor in so morala biti neokusna. Čudno pri tem je le to, da kljubu takemu zakasnenju smo vendar le dobili srebrno medaljo. Koliko višje bi nas bili še cenili, ko bi vina bila po mojem nasvetu preje došla in čista razpostavljena bila. Le vipavska dolina, katera se ve da tudi pod kranjsko spada, je po hvalevrednem prizadevanji g. Dolencu, vodje Slapske šole, ki je poleg tega vsa potrebna pojasnila dajal, dobre sorte vina in velike množine sladkega grozdja, menda ga je bilo tri mize polno, razpostavila in tudi srebrno medaljo dobila.

S temi besedami naj bo c. kr. kmetijska družba opozorjena, da se morajo kranjska vina pri prihodnej razstavi na Dunaji tri mesece preje v klet postaviti, taka klet se mora

najeti, vino se mora varovati, da se ne se- greje, in še le 5 dni pred razstavo se v bu- telje napoka, in se mora iz soda od zgoraj vun vzeti, in če bo vinorejec o tem o pravem času poizvedel, mislim, da bo brez dvombe zaradi časti si mnogo prizadeval in rad stroške nosil, da bo kranjski prostor vredno izpolnjen. Zabiti se ne sme, da se morajo tudi trte raz- staviti, in da grozdje, če se tja pošlje, ne sme prehitro odposlano biti, da se ne skvari. Če se bo centralni odbor za vse o pravem času potegovai, in vso, za to potrebno skrb, nase vzeli, bodo vinorejci gotovo svoje butelje enako drugim lepo okinčali, bodo po 100 bu- telij, ali pa po 5 ali po 10 veder vina sku- paj odpošiljali in videlo se bo, da naš trud- nij bil zastoj. Vinorejcu se mora v vseh teh- ozirih tembolj pomagati, ker on sam se pri-

vinu zaradi hitre razprodaje mnogokrat ne iz- pozna tako dobro in nema prave razsodbe, kakor tisti, ki se z uredbo vinskega kleta in s prodajo vina mnoga leta marljivo peča.

Prilčno hočem le omeniti, da se naša vina, kadar so dobro opravljena, okusna zdrže po 15 do 20 let, posebno so to vina iz Metlike, Semiča, Leskovece, Drenovice in no- vomeške okolice, dalje tudi onkraj Save, dasi- nijso kranjska, vendar so na našeje meji, to je vina iz Drenovic, Javonice, Snemel, Bizel- Pišec, Mekote in Rajhenburga, katera vsa, raz- zun g. Janežičevega, od producentov niso bila v Mariboru razpostavljena.

Naj mi bo končno še dovoljeno omeniti o predlogu g. Ogulina zaradi naprave vinorejske šole na Dolenjskem, da naj bo ta šola, če se- kedaj napravi, vsaj ravno tako velika, kakor

je ona v Mariboru, a nikakor ne manja, si- cer bi na noben način nikomur ne koristila. Ta razjasnila bi bil jaz sicer rad ustno pri obnem zboru prednašal, ko bi ne bil po premnogih- privatnih opravihlih zadržan se vsih takih sej- udeležiti, za to naj se pa objavijo v velece- njenem našem „Slovenskem Narodu“. P.

Bolniki, kateri trpé trganje, revmatizem, njih- u mrtvice in druge notranje in vanjske bolezni, katere- imajo za neizlečljive, posebno opozorujemo na de- našnji inserat gospod L. G. Moessingera v Franko- brodu ob M.

Važno

je naznanilo v denašnji številki Samuela Heck- schera star. v Hamburgu. Ta hiša si je radi prompt- nega in zanesljivega izplačevanja dobitkov tu in v- okolici dobro ime pridobila, ter vsacega na denašnji inserat opozorujemo.

Umrli v Ljubljani

od 22. do 26. novembra:

Valentin Lindnar, naroden učitelj, 26 l., v bol- nici, za vnetjem možjanske mrene. — Antonija Križ- nar, kondukterja hči, 19 l., na poljanskej cesti, za sušico. — Anton Skerjanc, usnjak, 46 l., v bolnici, za rakom v želodcu. — Marija Pokoren, predice otrok, 5 dni, na poljanskej cesti št. 44, za božjasto. — Jera Keber, delavčeva vdova, 65 l., na karlov- skej cesti št. 22, za otrpnenjem pljuč. — Lovro Obreza, delavec, 28 l., v bolnici, za sušico. — Josip Zavrtnik, kovač, 45 l., na sv. Petra cesti št. 37, za trebušno vodenico. — Franjica Gabrajna, prodajalka loterijskih srečk, 44 l., v gledališnih ulicah št. 12, za kapjo.

Glavni do-
bitke ev.
375.000
mark.

Naznanilo
sreče.

Dobitke
garantira
država.

Vabilo za udeležitev dobitkinih naključeb

od države Hamburg garantirane velike denarne-
loterije, v kateri se bode gotovo dobilo čez
8 milijonov mark.

Dobitki te koristne denarne loterije, ka-
tera obseza vsled načrta samo 85.500 srečk
so sledeči: namreč 1 dobitke event. 375.000
mark, specialno mark 250.000, 125.000, 80.000,
60.000, 50.000, 40.000, 36.000, 6 krat po 30.000
in 25.000, 10 krat po 20.000 in 15.000, 24 krat
po 12.000 in 10.000, 31 krat po 8.000, 6.000
in 5.000, 56 krat po 4.000, 3.000 in 2.500, 206
krat po 2.400, 2.000 in 1.500, 412 krat po 1.200
in 1.000, 1364 krat po 500, 300 in 250, 28246
krat po 200, 175, 150, 138, 124 in 120, 15839
krat po 94, 67, 55, 50, 40 in 20 mark in do-
spejo čez nekaj mesecev v 7 oddelkih do
gotove odločbe.

Prvo dobitkino žrebanje vršilo se bode
službeno

dné 12. in 13. decembra t. l.
in velja za-nje

Cela originalna srečka samo 3 gl. 40 kr.
Pol originalne srečke „ 1 „ 70 „
Četr originalne srečke „ — „ 85 „

in razpošiljam te od države garantirane
originalne srečke (nikakor prepovedane
promese) proti frankiranej pripošiljatvi
zneska ali pa proti postnemu povzetku
tudi na najoddaljene kraje.

Vsak udeležnik dobi od mene poleg
svoje originalne srečke zastoj tudi originalni
načrt z vtisnjenim državnim grbom in po do-
vršenem žrebanji pripošlje se takoj vsacemu
brez zahtevanja službeni spisek žrebanja.

Izplačevanje in razpošiljanje denarnih
dobitkov

do interesentov izvršujem sam direktno
in promptno in z najzanesljivejšim
molčanjem.

Vsako naročilo more si vsak preske-
beti s pošto nakaznico ali pa priporočenim
pismom.

Obrne naj se tedaj vsak z naročilom
zaupljivo do

moje firme

Samuel Heckscher sen.,

bankirna in izmenjevalna pisarna
v Hamburgu. (329—8)

Tušč.
27. novembra:
Evropa: pl. Vetter iz Grada. —
Zalabak iz Brna.
Pri Slonu: Cihlar iz Grada. —
Reich iz Dunaja. — Topfer iz Linca
— Horvat iz Dolenjskega. — Sonkup
iz Dunaja. — Reichel iz Jysta. — Gm
iz Novega mesta.
Pri Mateti: Grabner iz Dunaja.
Stalder iz Kočevja.

Dunajska borza 28. novembra.		
Enotni drž. dolg v bankovih	63 gld.	35 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	50
Zlata renta	74	50
1880 drž. posojilo	112	25
Akcie narodne banke	810	20
Kreditne akcije	206	50
London	118	75
Napol.	9	54
C. kr. cekini	5	66 1/2
Srebro	105	90

Trganje in revmatizem,

njiu mrtvice in druge notranje in vnanje bolezni, katere so do-
zdaj imeli za neizlečljive.

Bolezni nove ali že zastarane, ter celo take, za katere niti misliti nij bilo, da bi se moglo proti njim upotrebljati zdravilo, s katerim se pridobode zopet dragoceno zdravje, ozdravljamo in lečimo stare bolečine, notranje in vnanje in take, ki so po vsem telesu ali samo na nekaterih udih.

Izdelovalcu Moessingerjevih zdravil je stalo mnogo truda, predno se mu je posrečilo po novem lečilnem načinu nabiranja (shrustavanja), ki so bila uže trda, popolnem omečiti ter jih razdeliti, vsled česar more člen, ali bolje kitica, zopet zavzeti prej- šnji položaj in cirkulacija krvi iti rednim putem. Nadalje oživlja in krepi one nezdavne telesne dele, ki so bili prej upognjeni ali nepregibni, da, celo take, ki so bili popolnem otrpni. Najhujše trganje po glavi, da si zastarelo, odpravlja v jednem hipu, a prežene je v 3. dneih.

Ta zdravila se pa nemajo zamenjavati s takimi, katera ponujajo razni goljufivi mazači, katerih separijo pa le prepozno izpoznavajo ljudje. Najboljši dokaz o dobroti mojih zdravil je ta, da celo takov, ki je nad svojim ozdravljenjem obupal, uže drugi dan čuti nekovo olajšanje, in to slaboten kakor trden človek. Zdravila mogó rabiti starčeku in detetu, tudi onega, komur je opravljati kakov posel, ni- kakor zdravljenje ne overa v njem, bodi da si je bolezen nakopal po prehlajenji, paden, nezdravem stanovanji, pokvarjenem želodcu, ali po prenapetji živcev itd. Meni nij treba praviti, ako se je uže prej kaj lečilo z znojenjem, kitovim oljem, petrolejem, kopanjem, gretjem ali na kakov drugi način, nego prosim, da se mi samo na kratko popiše bo- lezen in nje stópnja. Dopisujemo slovenski. Stanovanje naj se na- tančno naznani.

L. G. Moessinger v Frankobrodu ob M.

Predno upotreblja moj zdravilen način (ki stoji ubogo malo de- narja) more se vsak ob istini osvedočiti po mnogih zahvalnih pismih, ki sem jih samo zadnji teden prejel, ter se more osobno obrniti na njih pisalce, da ga neposredno izvestijo. (358—1)

Svarilo in razjas- nitev!

Nigdar

še nij noben kozmetičen izdelek prouzročoval z velikan-
skimi svojimi vspehi tolike

pozornosti,

kakoršno si je pri vseh prilikah zadobil

Winkelmayerov

toričen cvét,

kajti po njem so kemaj 15 letni mladeniči uže nosili takove
brade, kakoršnih ne vidis pri ljudeh v možkej dobi, plešce, kjer uže več
let nij bilo najmanjše dlavice, zarasle so se zopet in gnale
krepke in goste lase.

Nij se dakle čuditi, ako so kmalu prišla vsakovrstna ponare-
janja mej svet. Največ pa slepari občinstvo nek tukajnji trgovci, ki napravljajo
mojemu slični cvet pod istim imenom, v čemer ga je, se ve da le slabo poučil
hlapec, katerega sem odpravil iz svoje hiše.

Celo „Wiener medizinische Zeitung“ izrekla, da ima Winkelmayer
najboljši toričen cvet.

Prosimo dakle, da nikedo ne pozabi povsodi le zahte-
vati Winkelmayerov toričen cvet, kakor tudi vse ostale to-
rične izdelke.

Cene: Steklenica toričnega cvéta 90 kr.; piskrček toričnega
mazila 50 kr.; piskrček z brilantinom, ki brado dela lepšo in volnejšo
40 kr.; torično olje 40 kr.; torično voščeno mazilo 30 kr.; to-
rično mazilo za brado 20 kr.; Eau Athenienne, najboljšo sredstvo
zoper ljuške na glavi, 50 kr.; purgin, vegetabilno sredstvo, ki osiavej
bradi da zopet prvotno barvo, 1 gld. — Purgin je napravljen brez minera-
ličnih zmesij in nij dakle prav nič škodljiv.

Razpošiljati se mogo samo naročila, ki presegajo 1 gld. — Za vsako
steklenico naj se pridene 10 kr. za prirredbo.

Centralna razpošiljalna zaloga:

J. WINKELMAYER,

Wien, 6. Bezirk, Gumpendorferstrasse Nr. 159 und Stumpergasse Nr. 13.

Podružnice na Dunaji: M. Hauptner, frizér, Schottenring, na oglu Goncaginih ulic in Filip Neustein, lekarnica „pri sv. Leopoldu“, v mestu, Plankengasse.

V Pešti: J. v. Török, lekarnar v kraljevi ulici 7. V Pragi: J. Fürst, lekarnar. V Brnu: F. Eder, lekarnar. V Gradcu: H. Kiehlhauser, lekarnar. V Temesvaru: Ernst Jaromisz, lekarnar. V Klausenburgu: Szeky Miklos, lekarnar. V Gyengyösu: Ferdinand Mersits, lekarnar.